ABC BUDOWANIA INTELIGENCJI FINANSOWEJ DZIECKA

ZEBRANIE Z RODZICAMI

Ministerstwo Finansów

FUNDUSZ EDUKACJI FINANSOWEJ

WARSZAWSKI INSTYTUT BANKOWOŚCI

Sfinansowano ze środków Funduszu Edukacji Finansowej, którego dysponentem jest Minister Finansów i Gospodarki. Realizatorem Zadania jest Fundacja Warszawski Instytut Bankowości.

CZY WIESZ, ŻE... ZDANIEM NASTOLATKÓW TO MAMA JEST NAJLEPSZYM INFLUENCEREM FINANSOWYM?

Kto jest dla Ciebie autorytetem, jeżeli chodzi o wiedzę finansową?

Źródło: https://www.mbank.pl/lp2/2024/w1/ekonomia/pogadajmy-o-kasie/ (dostęp: 13.09.2025)

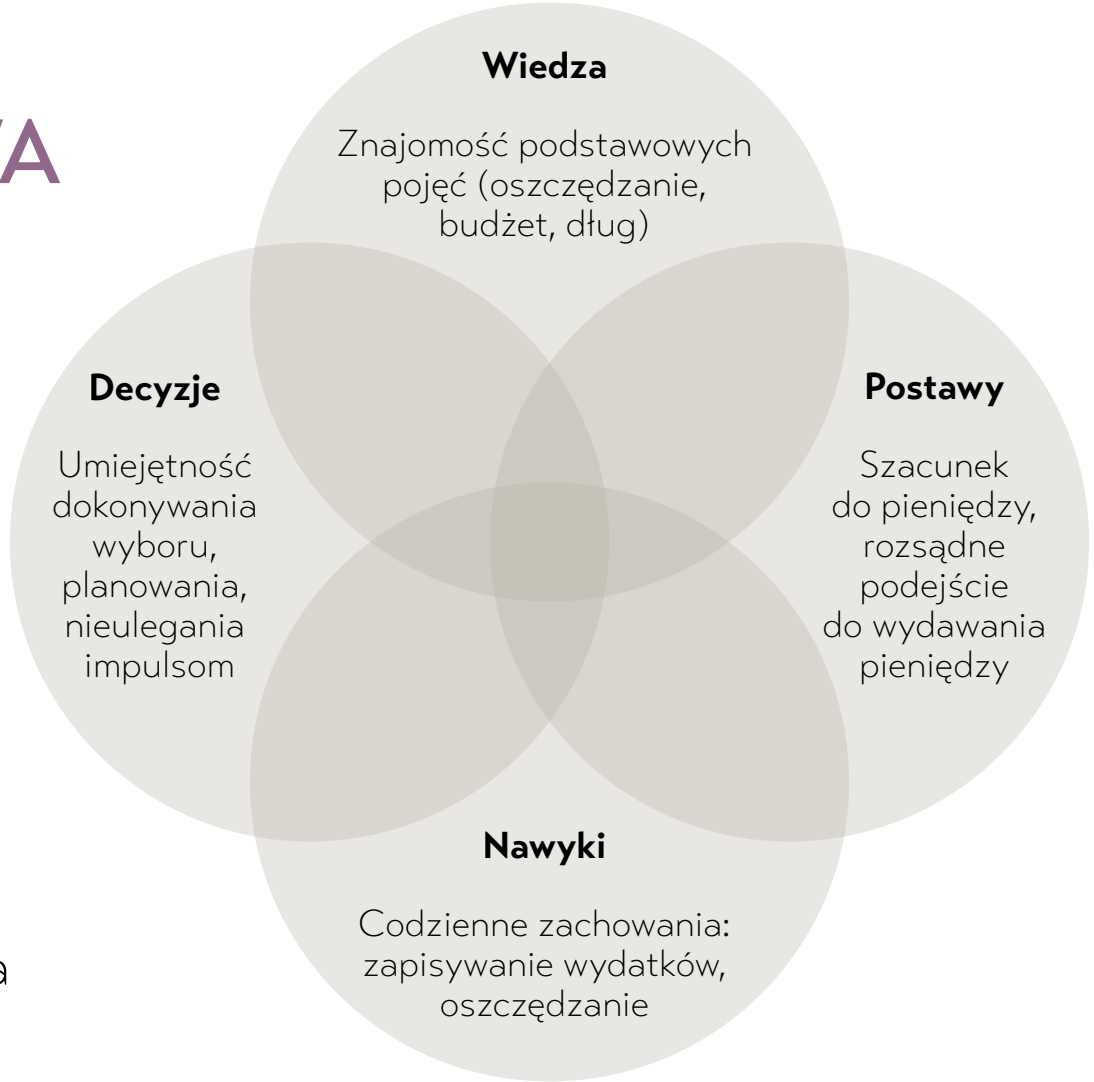
Sfinansowano ze środków Funduszu Edukacji Finansowej, którego dysponentem jest Minister Finansów i Gospodarki. Realizatorem Zadania jest Fundacja Warszawski Instytut Bankowości.

INTELIGENCJA FINANSOWA

Inteligencja finansowa to nie tylko wiedza o pieniądzach, lecz także, a nawet – przede wszystkim – zdolność świadomego zarządzania nimi.

Obejmuje ona umiejętność rozróżniania potrzeb i zachcianek, planowania wydatków, podejmowania odpowiedzialnych decyzji oraz przewidywania konsekwencji swoich decyzji.

To także myślenie długoterminowe, samodyscyplina i umiejętność działania z rozwagą.

Sfinansowano ze środków Funduszu Edukacji Finansowej, którego dysponentem jest Minister Finansów i Gospodarki. Realizatorem Zadania jest Fundacja Warszawski Instytut Bankowości.

OSZCZĘDZANIE, PLANOWANIE

Oszczędzanie

- Polega na odkładaniu części swoich dochodów zamiast wydawania wszystkiego od razu.
- Dzięki temu tworzymy poduszkę finansową, która chroni nas w razie nagłych wydatków (np. awaria samochodu, choroba, utrata pracy).
- Nawet małe, ale regularne kwoty odkładane co miesiąc mogą się z czasem znacząco powiększyć.

Planowanie

- To świadome zarządzanie pieniędzmi zamiast wydawania ich przypadkowo.
- W praktyce planowanie oznacza tworzenie budżetu domowego – spisu dochodów i wydatków.
- Planowanie pozwala z wyprzedzeniem przygotować się na większe cele (takie jak wakacje, zakup mieszkania, emerytura).

Ministerstwo Finansów
FUNDUSZ EDUKACJI FINANSOWEJ
WARSZAWSKI INSTYTUT BANKOWOŚCI
Sfinansowano ze środków Funduszu Edukacji Finansowej, którego dysponentem jest Minister Finansów i Gospodarki. Realizatorem Zadania jest Fundacja Warszawski Instytut Bankowości.

ŚWIADOME DECYZJE, KOSZT ALTERNATYWNY

Świadome decyzje

- Chodzi o to, by pieniądze wydawać z rozwagą, a nie impulsywnie.
- Warto porównywać ceny, sprawdzać warunki umów (np. kredytowych), zastanowić się, czy dany zakup jest naprawdę konieczny.
- Świadome decyzje pomagają unikać zadłużania się i zwiększają poczucie kontroli nad własnymi finansami.

Koszt alternatywny

- Koszt alternatywny to utracona korzyść z niewybranej możliwości.
- To wartość utraconych korzyści wynikających z wyboru jednej możliwości zamiast innej. Innymi słowy jest to to, z czego musimy zrezygnować, dokonując określonego wyboru.

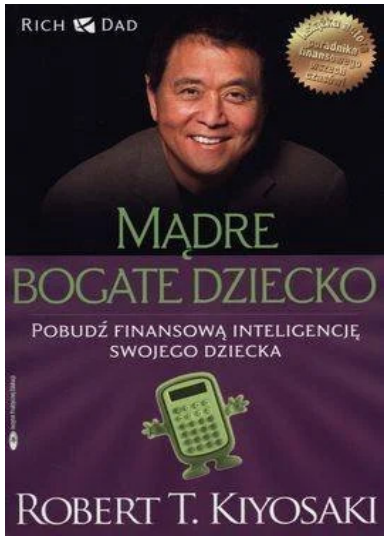
Ministerstwo Finansów
FUNDUSZ EDUKACJI FINANSOWEJ
WARSZAWSKI INSTYTUT BANKOWOŚCI
Sfinansowano ze środków Funduszu Edukacji Finansowej, którego dysponentem jest Minister Finansów i Gospodarki. Realizatorem Zadania jest Fundacja Warszawski Instytut Bankowości.

ROBERT T. KIYOSAKI

Amerykański inwestor, przedsiębiorca i autor publikacji o finansach

Najważniejsze idee Kiyosakiego

1. Dzieci powinny uczyć się przez praktykę, a nie tylko teorię.
2. Dziecko uczy się odpowiedzialności, gdy ma szansę popełniać błędy.
3. Rodzice swoją postawą dają najlepszy przykład.
4. Krytyka oszczędzania: sama skarbonka nie uczy, lepiej pozwolić dziecku inwestować część pieniędzy, nawet symbolicznie.

Książka skierowana do rodziców, którzy chcą rozwijać u dzieci inteligencję finansową. Autor podkreśla, że bardzo ważne są praktyka, pozwalanie na popełnianie błędów i uczenie odpowiedzialności. Pokazuje, że samo oszczędzanie to za mało – dzieci powinny uczyć się inwestowania i świadomego podejścia do pieniędzy.

Ministerstwo Finansów
FUNDUSZ EDUKACJI FINANSOWEJ
WARSZAWSKI INSTYTUT BANKOWOŚCI
Sfinansowano ze środków Funduszu Edukacji Finansowej, którego dysponentem jest Minister Finansów i Gospodarki. Realizatorem Zadania jest Fundacja Warszawski Instytut Bankowości.

AKTYWA I PASYWA WG KONCEPCJI ROZWOJU INTELIGENCJI FINANSOWEJ R. KIYOSAKIEGO

AKTYWA

- Według R. Kiyosakiego aktywa to wszystko to, co wprowadza pieniądze do naszej kieszeni.
- Mogą to być różne inwestycje (np. w akcje, obligacje, nieruchomości), prawa autorskie czy biznesy przynoszące dochód.
- Cechą charakterystyczną aktywów jest przynoszenie regularnego przychodu, który zwiększa naszą wolność finansową.

Przykłady:

- Wynajmowana nieruchomość dająca przychody z czynszu
- Akcje spółek wypłacających dywidendy
- Obligacje przynoszące odsetki

PASYWA

- Pasywa to według R. Kiyosakiego wszystko to, co zabiera pieniądze z naszej kieszeni.
- Mogą to być różnego typu zobowiązania, kredyty, drogie samochody, nieproduktywne zakupy.
- Cechą charakterystyczną pasywów jest tworzenie kosztów, które obciążają nasz budżet.

Przykłady:

- Kredyt hipoteczny na dom, który nie przynosi dochodu
- Kredyt samochodowy
- Karty kredytowe z wysokimi odsetkami
- Luksusowe zakupy, które nie przynoszą przychodu

Kluczowa myśl R. Kiyosakiego: budowanie bogactwa polega na gromadzeniu aktywów i minimalizowaniu pasywów.

Według autora bogaci ludzie kupują aktywa, a biedniejsi ludzie i klasa średnia często mylą pasywa z aktywami, np. kupując dom, który zabiera więcej pieniędzy, niż przynosi.

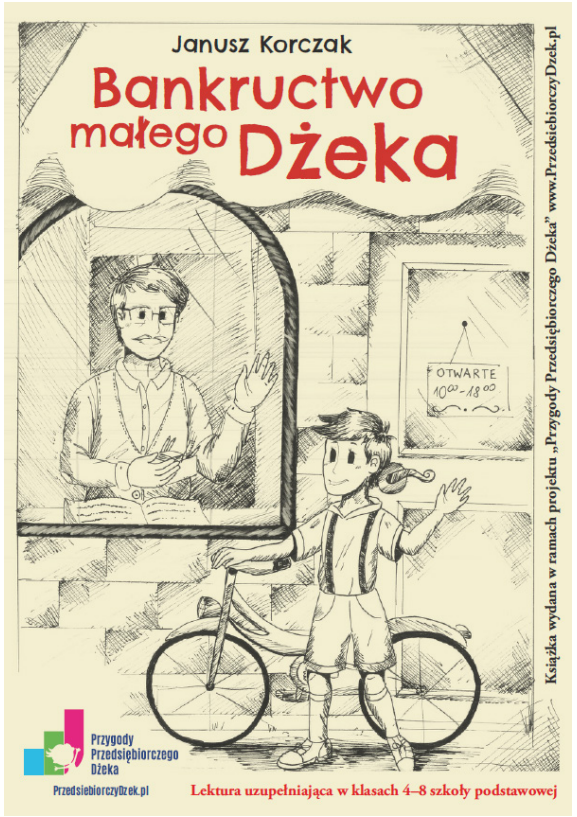
Ministerstwo Finansów
FUNDUSZ EDUKACJI FINANSOWEJ
WARSZAWSKI INSTYTUT BANKOWOŚCI

Sfinansowano ze środków Funduszu Edukacji Finansowej, którego dysponentem jest Minister Finansów i Gospodarki. Realizatorem Zadania jest Fundacja Warszawski Instytut Bankowości.

„BANKRUCTWO MAŁEGO DŻEKA" JANUSZA KORCZAKA

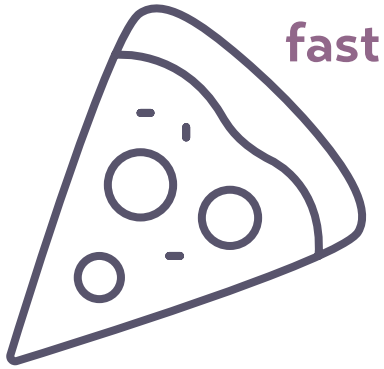
Janusz Korczak przybliża dziecięcemu odbiorcy podstawowe pojęcia handlowe i gospodarcze oraz pokazuje, jakie umiejętności i cechy są potrzebne w działaniu gospodarczym.

Akcja książki dzieje się w Ameryce, a głównym bohaterem jest dziewięcioletni, sprytny i zaradny Dżek. Chłopiec, dzięki pomocy dorosłych, zakłada w swojej klasie kooperatywę, w której w czasie roku szkolnego sprzedaje głównie rzeczy papiernicze i zabawki. Przed wakacjami postanawia kupić dwa rowery. Kooperatywa nie ma tylu pieniędzy, dlatego kupuje rowery na raty. Kiedy jeden rower udało się spłacić, oba rowery zostały ukradzione. Dżek bardzo to przeżywa, ale na szczęście może liczyć na wsparcie rodziny, nauczycieli, znajomego sprzedawcy i swoich kolegów. Rowery się odnalazły, jednak kooperatywa zbankrutowała. To była bardzo ważna życiowa lekcja dla bohatera, pokazująca, że nie wszystko, co się nam w życiu przydarza, zależy od nas, oraz że nawet najbardziej przygotowany przedsiębiorca przed podjęciem ważnej decyzji powinien zasięgać rady innych osób.

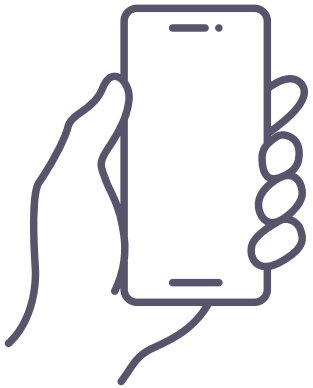

Sfinansowano ze środków Funduszu Edukacji Finansowej, którego dysponentem jest Minister Finansów i Gospodarki. Realizatorem Zadania jest Fundacja Warszawski Instytut Bankowości.

WPŁYW REKLAM ORAZ MEDIÓW SPOŁECZNOŚCIOWYCH

fast foody

moda i nowinki technologiczne

gadżety

Jak uczyć dzieci krytycznego spojrzenia na takie przekazy?

Sfinansowano ze środków Funduszu Edukacji Finansowej, którego dysponentem jest Minister Finansów i Gospodarki. Realizatorem Zadania jest Fundacja Warszawski Instytut Bankowości.

JANEK I 100 ZŁ DLACZEGO OSZCZĘDZANIE TO ZA MAŁO?

Wariant 1

Wydanie wszystkich pieniędzy na grę komputerową. Ta decyzja może mieć konsekwencje krótkoterminowe, takie jak: natychmiastowa satysfakcja, rozrywka, możliwość spędzania czasu z kolegami, oraz konsekwencje długoterminowe, np.: brak oszczędności, brak dodatkowej wartości, potencjalnie mniej czasu na inne aktywności.

Wariant 2

Oszczędzanie drobnych kwot na rower. Konsekwencje krótkoterminowe: odłożenie przyjemności, mniej środków na bieżące wydatki. Konsekwencje długoterminowe: rozwój pasji sportowej, zdrowy styl życia, satysfakcja z większego celu, nauka cierpliwości i planowania.

Wariant 3

Drobna przedsiębiorczość (np. pieczenie i sprzedaż muffinek; malarstwo i sztuka – zakup materiałów i sprzedaż swoich dzieł; wyprowadzanie psów – zakup smyczy, dojazd tramwajem). Konsekwencje krótkoterminowe: konieczność wysiłku, zaangażowania i pomysłowości. Konsekwencje długoterminowe: możliwość pomnożenia pieniędzy, zdobycie doświadczenia przedsiębiorczości, poczucie sprawczości.

Sfinansowano ze środków Funduszu Edukacji Finansowej, którego dysponentem jest Minister Finansów i Gospodarki. Realizatorem Zadania jest Fundacja Warszawski Instytut Bankowości.

AKTYWNE DZIAŁANIA – PRAKTYCZNE WSKAZÓWKI

Kieszonkowe jako narzędzie do nauki, nie jako nagroda

→ Przykład podziału: 50% na bieżące potrzeby, 30% na oszczędności, 20% na wsparcie i prezenty dla innych.

Planowanie zakupu

→ Przygotujcie razem tabelkę: „Ile muszę odkładać i przez ile miesięcy, aby kupić rower/telefon/książkę?".

→ Przygotujcie listę zakupów np. na wycieczkę lub szkolne zakupy, z ustalonym limitem.

Samokontrola wydatków

→ Ustalcie zasadę: zanim coś kupisz, odczekaj 24 godziny. Jeśli następnego dnia nadal tego chcesz, to może świadczyć o tym, że jest to przemyślany wydatek, a nie tylko zachcianka.

Jedzenie do szkoły pod kontrolą

→ Dziecko może samo zaplanować budżet tygodniowego jedzenia (śniadania), które będzie zabierało do szkoły i w ten sposób nie będzie robić codziennych drobnych zakupów w sklepiku.

Rozmowy o reklamach i pokusach

→ Zachęta do zadawania dziecku pytań, np. Czy naprawdę tego potrzebujesz?, Co cię skłoniło do tej decyzji?.

Pozwalanie na drobne błędy finansowe

→ Lepiej, by dziecko samo poczuło skutki nietrafionego zakupu, niż zawsze było przez rodzica ratowane.

Własny przykład rodzica

→ Dzieci najwięcej uczą się przez obserwację: jeśli widzą planowanie i rozsądek, łatwiej przyswajają te postawy.

Ministerstwo Finansów
FUNDUSZ EDUKACJI FINANSOWEJ
WARSZAWSKI INSTYTUT BANKOWOŚCI

Sfinansowano ze środków Funduszu Edukacji Finansowej, którego dysponentem jest Minister Finansów i Gospodarki. Realizatorem Zadania jest Fundacja Warszawski Instytut Bankowości.

AKTYWNE DZIAŁANIA – PRAKTYCZNE WSKAZÓWKI

Formy płatności

→ Pokaż dziecku różnicę między płatnością gotówką a płatnością kartą (widzisz pieniądze vs. nie widzisz pieniędzy). Spróbuj jeden dzień płacić tylko gotówką i porównaj odczucia.

Oszczędności

→ Wprowadź zasadę „3 słoików": kieszonkowe dzielimy na wydatki konieczne, oszczędności oraz wsparcie i prezenty dla innych.

Drobne inwestycje

→ Zachęć dziecko, by część pieniędzy przeznaczyło na rozwój pasji, z której może coś dalej wyniknąć (np. kupienie materiałów do zrobienia bransoletek i ich sprzedaż).

Racjonalne pożyczanie

→ Pożycz dziecku drobną kwotę i ustalcie termin jej zwrotu. Porozmawiajcie o tym, co się dzieje, gdy ktoś nie oddaje długu.

Ministerstwo Finansów
FUNDUSZ EDUKACJI FINANSOWEJ
WARSZAWSKI INSTYTUT BANKOWOŚCI
Sfinansowano ze środków Funduszu Edukacji Finansowej, którego dysponentem jest Minister Finansów i Gospodarki. Realizatorem Zadania jest Fundacja Warszawski Instytut Bankowości.

ABC BUDOWANIA
INTELIGENCJI FINANSOWEJ DZIECKA

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Ministerstwo Finansów
FUNDUSZ EDUKACJI FINANSOWEJ
WARSZAWSKI INSTYTUT BANKOWOŚCI

Sfinansowano ze środków Funduszu Edukacji Finansowej, którego dysponentem jest Minister Finansów i Gospodarki. Realizatorem Zadania jest Fundacja Warszawski Instytut Bankowości.